

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології
Кафедра української літератури

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДРАМАТУРГІЇ І ТЕАТРУ В
КІН. ХІХ – НА ПОЧ. ХХ СТ. У ГАЛИЧИНІ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Українська мова і література»

Спеціальність В11 Філологія

Спеціалізація В11.01 Українська мова та література

Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні
науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1
від «26» серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Тенденції розвитку драматургії і театру в кін. XIX – на поч. XX ст. у Галичині
Викладач (і)	Вівчарик Наталія Михайлівна, Хороб Степан Іванович
Контактний телефон	(0342)59-60-74
Е-mail викладача	nataliia.vivcharyk@pnu.edu.ua , stepan.khorob@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна «Тенденції розвитку драматургії і театру в кін. XIX – на поч. XX ст. у Галичині» належить до вибірових дисциплін, які допоможуть поглибити знання про особливості розвитку української драматургії та театру, зважаючи на регіональний аспект, а також малознані імена західноукраїнських письменників, наприклад, Григора Лужницького. Аналізується творча співпраця письменників, режисерів, які намагалися вивести українську драматургію і театр на нові мистецькі обшири. Західноукраїнський театр розглядається у тісних взаємозв'язках зі східноукраїнським, що допомагає досягнути його цілісності. Принагідно аналізуються сучасні тенденції розвитку українського драматичного мистецтва. При викладанні курсу передбачено засвоєння як практичного, так і теоретичного матеріалу (драма як рід і жанр літератури, вид сценічного мистецтва). Щоб закріпити вивчене про драматургію і театр, студентам рекомендовано переглянути вистави, написати власні відгуки на театральні постановки.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою курсу є поглибити знання, що стосуються особливостей поетики драматичних творів, розвинути практичні уміння аналізувати драматичні твори, простежити особливості формування і розвитку театру на нашій території.

Цілі вивчення дисципліни – сприяти усвідомленню взаємозв'язків літератури та театру, їх ролі в збереженні національної свідомості; удосконалювати вміння студентів зіставляти художні твори, забезпечити оволодіння студентами необхідною термінологією; формувати вміння та навички наукової роботи студентів під час виконання ними рефератів і доповідей з питань, винесених на самостійне опрацювання; розвивати творчу уяву студентів; сприяти виробленню в них власних поглядів на явища літературного процесу, вільних від ідеологічної заангажованості та спрямованих на сприйняття естетичної вартості драматичних творів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність до застосування знань у практичних ситуаціях професійної діяльності.

ЗК-3. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК-5. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації, вміння знаходити оптимальні рішення, проявляти креативність та лідерство, працювати в команді.

ЗК-10. Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультуральність, дотримуватися гендерної рівності, зважати на права людей з особливими потребами.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність застосовувати знання із літературознавства та мовознавства для вирішення професійних завдань, вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

СК-4. Здатність розуміти тенденції в науці та освіті, готовність до використання інновацій у професійній діяльності.

СК-5. Здатність оперувати методами наукового аналізу та структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх підходів, прийомів, методик.

СК-12. Здатність до усвідомлення національно-світоглядного, художньо-виховного, творчорозвивального потенціалу української мови та літератури, вміння враховувати національні, етнічні, регіональні особливості освітнього процесу, формувати національно свідому особистість.

СК-13. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності, дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПР-02. Усвідомлює специфіку предметної області, орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах, літературних напрямках і течіях, критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої і літературознавчої науки.

ПР-04. Здійснює науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, демонструє вміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

ПР-13. Володіє здатністю до самостійного та автономного навчання впродовж життя за індивідуальною траєкторією розвитку, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, мотивує учнів до саморозвитку.

ПР-14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та вміння формувати її в учнів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття/практичні/ лабораторні	18
самостійна робота	60
Ознаки навчальної дисципліни	

Семест р	Спеціальніс ть	Курс (рік навчанн я)	Нормативний/вибірковий
2	035 Філологія	1	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Генеза давнього українського театру, народна драма.	2		4
Тема 2. Зародження професійного театру в Галичині (1864). Перший професійний галицький театр, заснований товариством «Руська бесіда» та його діяльність.	2	2	6
Тема 3. Іван Франко як критик, історик і теоретик українського театру. Праці Івана Франка про театр і драматургію.	2	2	6
Тема 4. Стрілецький театр, його історія. Режисери Микола Бенцаль і Євген Коханенко.		2	4
Тема 5. П'єси Василя Пачовського у контексті розвитку символістської драматургії («Сон української ночі», «Сонце руїни», «Сфінкс Європи», «Роман Великий», «Кров землі», «Гетьман Мазепа»).	2	4	6
Тема 6. Український народний театр імені Івана Тобілевича у Станіславові (теперішній Івано-Франківськ). Микола Бенцаль і Володимир Блавацький як режисери і актори. Самостійна робота.		2	6
Тема 7. Г. Хоткевич і українська театральна культура кінця ХІХ – початку ХХ століття. Гуцульський театр.		2	4
Тема 8. Наукова діяльність Г. Хоткевича в галузі історії театру («Народний і середньовічний театр в Галичині» (1924), «Театр 1848 р.» (1932) та ін.).	2		6
Тема 9. Історична та релігійна тематика в драматургії Григора Лужницького («Ой Морозе-Морозенку», «Лицарі ночі», «Січовий суд», «Іван Мазепа», «Мотря»). Вплив логосівської концепції на письменника.		2	6
Тема 11. Театр «Заграва» та інсценізації творів українських авторів. Постановка творів Василя Стефаника.		2	6
Тема 12. Розвиток західноукраїнської драматургії і театру наприкінці ХХ-початку ХХІ століття. Креативна діяльність Івано-Франківського академічного обласного музично-драматичного театру ім. Івана-Франка. Фестиваль сучасної драматургії Драма.UA. у Львові. Контрольна робота. Переглянути і написати рецензію на виставу.	2		6
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання успішності студентів здійснюється за національною шкалою («5», «4», «3», «2») та шкалою ЄКТС.			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D		
	50 – 59	E		
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, з яких: практичні заняття – 70 балів (розраховується як середнє арифметичне усіх отриманих на практичних заняттях оцінок), самостійна робота – 10 балів, контрольна робота – 20 балів, балів.				
Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50 балів.				
Студент, який не набрав 50 балів, має право скласти залік за відомістю № 2, № 3.				
и до письмових робіт	Самостійна і контрольна робота є складовою частиною діагностики знань. Їх виконання передбачає висвітлення проблемних питань. Максимальний бал за самостійну роботу становить 10 балів, а за контрольну роботу 20 балів.			
Практичні заняття	Поточний контроль рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті та включає перевірку навичок ідейно-художнього аналізу художніх текстів, знань з теорії літератури та літературно-критичного дискурсу (усно/письмово, з використанням навчальної форми презентацій, рефератів). Поточне оцінювання усіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в 10 бальній шкалі. КСР – 10 балів.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні самостійної, контрольної роботи.			
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Студент, який не набрав 50 балів, користується правом перескладання заліку за відомістю № 2, № 3. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.			

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час виконання письмового завдання чи тестування є неприйнятним та призводять до негативних результатів, скасування результатів.

Академічна доброчесність:

Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті, визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника:

<https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобіганняакадемічному-плагіату.pdf>

Відвідування занять:

Відвідування занять урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»: https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozhenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf.

У разі пропуску занять здобувачі освіти мають право відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, опрацьовують частину теоретичного (практичного) матеріалу самостійно з обов'язковим складанням тем і підсумкового тестування/опитування. Умови навчання індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/polozhennia-pro-individ.-grafik.pdf>

Неформальна освіта:

Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». (<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

Основна:

Башняк Л. Стрілецькі театри легіону УСС і Галицької армії. *Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність*. 2009. № 18. С. 249-255. Режим доступу: <http://www.inst-ukr.lviv.ua/files/20/02-16Bashnyak.pdf>

Бондарева О. *Сучасна українська military-драма. Кіно-Театр*. 2023. № 4. С. 8-10.

Вівчарик Н. Роздуми про драму, а отже – про життя. *Слово: Прикарпатський вісник НТШ*. № 20 (74). Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2024. С. 465-468.

Вівчарик Н. Трансформація євангельського сюжету в п'єсах «На полі крові» Лесі Українки та «Голгота – Страсті, Смерть і Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа» Григора Лужницького. *Слово: Прикарпатський вісник НТШ*. № 2 (54). Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2019. С. 298-304.

Вівчарик Н. Театрознавча концепція Григора Лужницького. *Записки НТШ*. Т. CCLXXIII. Львів: Наукове товариство імені Тараса Шевченка, 2020. С. 304-315.

Вівчарик Н. Полікультурне подвижництво. *Слово: Прикарпатський вісник НТШ*. № 16 (63). Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2022. С. 419-420.

Луцак С., Вівчарик Н. Драматична домінанта новелістики Василя Стефаника. *Слово: Прикарпатський вісник НТШ*. № 16 (63). Івано-Франківськ : Видавництво Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, 2022. С. 254-262.

Драматургія. *Історія української літератури в 12 томах*. Т. 6. К.: Наукова думка, 2022. С. 881–986, 1003–1037.

Сценічне слово благовісту: Антологія української релігійно-християнської драми XX–XXI століття / Упорядн., авт. вступ. ст. та прим. С. І. Хороб. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. 648 с.

Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації: монографія / Є. М. Васильєв. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. 532 с.

Франчук М. Традиційні мотиви в драмі Т. Шевченка «Назар Стодоля». *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. 2014. Випуск 1 (31). С. 261-264. <http://eprints.zu.edu.ua/23573/1/3.pdf>

Хороб С. «Драма - моя стародавня страсть...» [Текст]: драматургія і театр І.Франка. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2016. 268 с.

Хороб С. Означений словом шлях (літературна діяльність Леся Курбаса). *Прикарпатський вісник НТШ. Слово*. 2023. Вип. 18 (69). С. 272-287.

Хороб С. Слово. Мистецтво. Життя (статті, ескізи, рецензії, спогади). Івано-Франківськ. Місто НВ, 2021. 380 с.

Хороб С. Сторінки історії української драматургії кінця XIX-початку XX століття. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2018. 236 с.

Хороб С. Літературознавчі етюди. Дослідження про західноукраїнських та еміграційних учених першої половини XX століття Івано-Франківськ: Місто НВ, 2020. 288 с.

Хороб С. Типологія авторських моделей художнього мислення в українській та західноєвропейській символістській драмі. *Прикарпатський вісник НТШ. Слово*. 2022. Вип. 17 (65). С.189-209.

Хороб С. Українська лірична драма кінця XIX - початку XX століття (генеза, символічність, сценічність, музичність) [Текст]. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2024. 316 с.

Хороб С. Франкова концепція драми в світлі європейських теорій. *Вісник Ужгородського університету*. 2018. Вип. 6. С. 358-364.

Чарнецький С. Нарис історії українського театру в Галичині. Л., 1934. Режим доступу: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=62>

Додаткова:

Діалог і діалогічність в українській літературі XIX–XXI ст. / За загальною редакцією проф. Малиютої Н. Одеса : ОНУ імені І. Мечникова. 2013. 288 с.

Ковпик С. Мікро- та макропоетика української драматургії першої половини XIX століття: автореф. дис. д-ра філол. наук: 10.01.06, 10.01.01. К. : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2011. 36 с.

Речка А. Жанрова специфіка «драми для читання»: дис. канд. філол. наук: 10.01.06. К. : НАН України. Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка, 2002. 172 с.

Інформаційні ресурси:

Educational Era <https://www.ed-era.com/>
 Prometheus <https://prometheus.org.ua/>
Живі письменники <https://nus.org.ua/articles/pysmennyky-zapysuyut-video-dlya-shkolyariv-yak-tse-vykorystaty-na-urokah/>

Викладачі – доктор філол.н., проф. Хороб С. І.;
кандидат філол. н, доц. Вівчарик Н. М.